

EPIDEMIOLOOGILISTE UURINGUTE VÄÄRTUSEST

Margus Punab

TÜ Kliinikum

Androloogiakeskus / Meestekliinik

KUIDAS MÕÕTA TERVIST?

1. LOOMULIK IIVE
2. OODATAV ELUIGA SÜNNIL
(KESKMINE ELUIGA)

RAHVA TERVIS EESTIS

Taastootmise võime (loomulik iive)

Aasta	Elussünnid	Surmad	Loomulik iive
1970	21 552	15 186	+6366
1980	22 204	18 199	+4005
1990	22 304	19 531	+2773
1995	13 509	20 828	-7319
2000	13 067	18 403	-5336
2003	13 036	18 152	-5116
2006	14 877	17 316	-2439
2007	15 741	17 548	-1807

Noorte meeste viljakuse uuring Eestis

- I faas 1996-1999

Taani, Soome, Norra, Eesti, Leedu

- II faas 2003-2004

Taani, Eesti, Läti, Leedu

Noored mehed - sõjaväekohuslased. Keskmise vanus ~19 aastat

Rahastatud EL 5. raamprogrammi raames

Meeste viljakuse langus maailmas ja meie regioonis

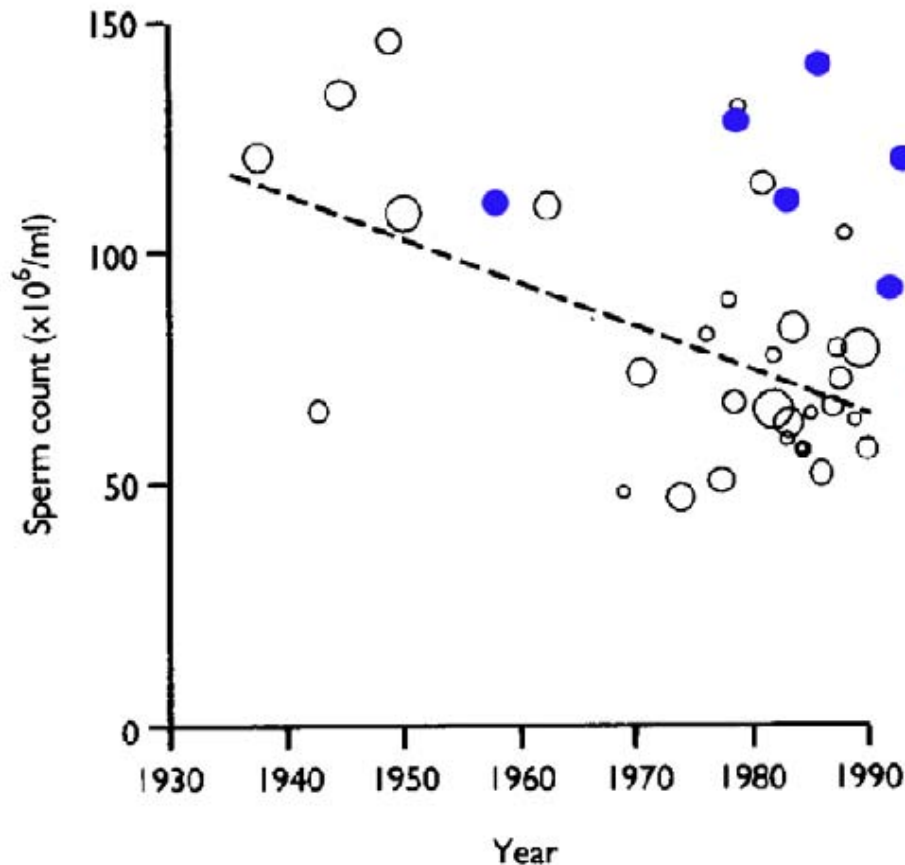
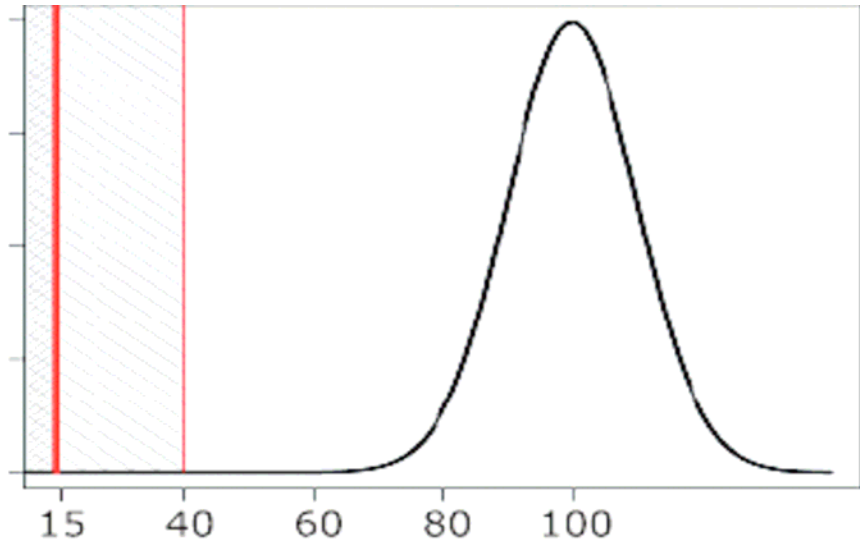
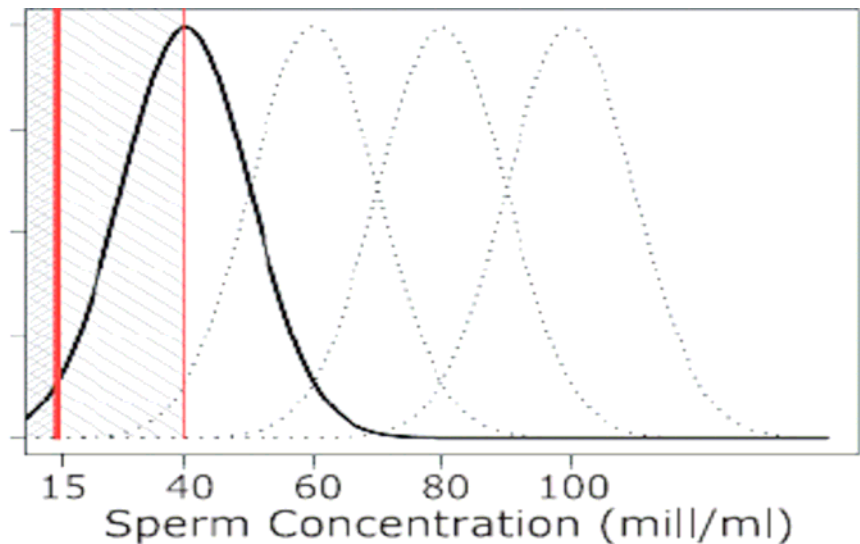

FIG 1—Linear regression of mean sperm density reported in 61 publications (represented by circles whose area is proportional to the logarithm of the number of subjects in study) each weighted according to number of subjects, 1938-90

Viljakuse muutus viimase 60 aasta jooksul

`Vana aeg` - keskmine
100 milj/ml

Tänapäev – keskmine
40 milj/ml

Viljakusprobleemiga noormeeste % Eestis, Lätis, Leedus ja Taanis

	Kopenhaagen 1996-2004 N=3517	Riia 2003-4 n=282	Kaunas 2003-4 n=310	Tartu 1997-99 n=329	Tartu 2003-4 n=579
0 (azoospermia)	0,9	0	1,0	0	0,35
>0-<10 mill/ml	9,7	6,0	5,2	0,9	6,0
10-<20 mill/ml	9,8	6,7	7,4	6,7	5,7
Tõsine probleem	20,4	12,7	13,6	7,6	12,1
20-<40 mill/ml	21,7	28,4	15,5	13,7	14,9
Viljakuse langusega	42,1	31,1	29,1	21,3	26,9

Olulisemad järeldused eesti meeste viljakuse kohta

1. 7,6% (5 aastat hiljem 12,1%) noorukitest jõuab meheikka juba oluliselt langenud viljakusega. Lisaks on veel 13,7% (14,9%) ohutsoonis
2. Enamik uuringus tuvastatud olulistest mehe viljatuse riskiteguritest on ravitavad või isegi ennetatavad.

Situatsioonianalüüs ja soovitused probleemide lahendamiseks esitatud Sotsiaalministeeriumile 2005. aastal – tulemusi ei ole.

Riigi sammud - Viljatusravi toetamise programm aastateks 2007-2010

- **Sissejuhatuses**

Eestis on naistearstide hinnangul 15-20 tuhat viljatut paari, s.t. 30 kuni 40 tuhat inimest, kes kannatavad otseselt või kaudselt viljatuse all. 2005. aastal moodustas kunstliku viljastamise abil eostatud laste osakaal kogusündidest Eestis 1,4%, seevastu mujal Euroopas oli see näitaja 2-3% ja Taanis koguni 6%

Programmi plaanid ja kulud (miljonit krooni)

Meede	2007	2008	2009	2010
1.1. Lisa IVF protseduurid	17,5	26,2	31,5	31,5
2.1. Epidemioloogiline uuring		5		
2.1. Lastetuse ravijuhis	0,1			
Kogukulu	40	65,5	60,2	60,2

OODATAV ELUIGA

Inimarengu aruanne 2006 (2004 andmed)

HDI Riik	naised	mehed	vahe
1. Norra	82	77,1	4,9
2. Island	82,7	79,0	3,7
5. Rootsi	82,5	78,1	4,4
9. Šveits	83,4	77,8	5,6
11. Soome	81,9	75,3	6,6
40. Eesti	77,2	65,8	11,4
65. Venemaa	72	58,9	13,1

Eesti meeste terviseriskid – EMAS uuring

8 keskust üle Euroopa

Igast keskusest 400-450 meest

Vanuserühmad: 40-49 aastat

50-59

60-69

70-79

Esimene etapp: 2003-2004

Teine etapp: 2008-2009

Rahastatud EL 6. raamprogrammi raames

Depressioon Euroopa meestel (EMAS)

	Normaalne	Kerge	Piiripealne	Mõõdukas	Raske	Äärmuslik	Ei vasta
Florence	351 (82.4%)	56 (13.1%)	11 (2.6%)	7 (1.6%)	1 (0.2%)	0 (0%)	6
Leuven	369 (82.7%)	48 (10.8%)	14 (3.1%)	12 (2.7%)	3 (0.7%)	0 (0%)	5
Lodz	241 (60.6%)	91 (22.9%)	32 (8%)	26 (6.5%)	7 (1.8%)	1 (0.3%)	8
Malmö	283 (88.4%)	25 (7.8%)	5 (1.6%)	6 (1.9%)	1 (0.3%)	0 (0%)	3
Manchester	329 (83.3%)	45 (11.4%)	12 (3%)	7 (1.8%)	1 (0.3%)	1 (0.3%)	1
Santiago	319 (79.2%)	49 (12.2%)	17 (4.2%)	14 (3.5%)	2 (0.5%)	2 (0.5%)	3
Szeged	185 (80.1%)	33 (14.3%)	8 (3.5%)	3 (1.3%)	2 (0.9%)	0 (0%)	2
Tartu	191 (64.5%)	62 (20.9%)	18 (6.1%)	23 (7.8%)	2 (0.7%)	0 (0%)	11
Total	2268 (77.8%)	409 (14%)	117 (4%)	98 (3.4%)	19 (0.7%)	4 (0.1%)	39

Erektsioonivõime eesti (EMAS) versus ameerika (MMAS) meestel

Vanuserühm	40-49 a.	50-59 a.	60-69 a.	70-79 a.
	eesti / ameerika	eesti / ameerika	eesti / ameerika	eesti / ameerika
Võib alati saavutada ja säilitada	40% / 61%	28,6% / 52%	13,2% / 43%	4,5% / 33%

MIKS MEHED SUREVAD VAREM

Meestearsti arusaam:

Meeste enneaegne füüsiline ja psühholoogiline kulumine, mis viib:

noortel destruktiivse käitumiseni või hoolimatuseni nii iseenda (tervise) kui ka kaaskodanike suhtes.

**vananedes endoteliaalse patoloogia
/veresoonte kahjustuse tekkele**

LÜHIKOKKUVÕTE

- Terviseks nimetatakse füüsilise, vaimse ja sotsiaalse heaolu seisundit. Terviseprobleemide põhjused on riigiti erinevad ja eriti kriisisituatsioonis on alati vajalikud lokaalsed uuringud
- Epidemioloogilised uuringud annavad reaalse pildi probleemide ulatusest ja põhjustest
- Eesti riik teeb, siis mõtleb ...
- Ettevõtluse (IVF kliinikud) toetamine kaalub üles riigi huvid?
- Eesti (meeste) terviseseisund huvitab meie naabreid, mitte meie riiki

Küsimus järgnevatele ettekandjatele

Kas elektroonilise haigusloo projekt
võiks olla edaspidiste
epidemioloogiliste terviseuuringute
aluseks?